

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Komp/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 9019200029
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9019200029.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera, JUDr. Kataríny Benczovej, JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci žalobcu: Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, so sídlom Špitálska 22, 812 74 Bratislava, IČO: 00 802 603, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, za účasti V. Q. K., N.É. X. V. XXXX, C. A. D. XXXX/X, XXX XX W., o kompetenčnej žalobe zo 14. júna 2019, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky určuje, že pôsobnosť vykonať administratívne konanie vo veci starobného dôchodku Q. K.Č., N. X. V. XXXX, C. A. D.N. XXXX/X, XXX XX W., má Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

II. Žiaden z účastníkov konania n e m á právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobou zo 14. júna 2019 doručenou Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 2. júla 2019 sa žalobca domáhal určenia, že pôsobnosť vykonať administratívne konanie vo veci starobného dôchodku Q. K., N. X. V. XXXX, C. A. D.N. XXXX/X, XXX XX W., má žalovaná - Sociálna poisťovňa, ústredie.

2. V úvode žaloby žalobca podrobne opísal priebeh administratívneho konania, kde V. Q. K. (ďalej aj „žadateľ“) požiadal v súlade s § 114 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) žalovanú o priznanie starobného dôchodku od 27. decembra 2010. Žalovaná rozhodnutím č. 480 306 2120 0 z 12. októbra 2016 podľa § 21 a § 175 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) žiadosť o priznanie starobného dôchodku zamietla, pretože žiadateľovi bol rozhodnutím žalobcu č. 65407009308909/2- VÚSZ/DO/2 zo 4. mája 1998 priznaný od 31. marca 1998 podľa § 33

ods. 1 písm. c) zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 76/1959 Zb.“) výsluhový príspevok (od 1. mája 1998 považovaný za výsluhový dôchodok), v ktorom mu bola zohľadnená doba vojenskej služby od 1. januára 1965 do 30. marca 1998 v I. kategórii funkcií, t. j. 33 rokov a 90 dní. Žiadateľ podal proti rozhodnutiu žalovanej odvolanie, v ktorom uviedol, že mu nebola zhodnotená doba 3 rokov a 41 dní vo všeobecnom systéme poistenia a dobu 90 dní v osobitnom systéme poistenia. Generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací orgán rozhodnutím č. 480 306 2120 0 z 2. januára 2017 odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 5Sa/4/2017 z 10. augusta 2017 žalobu o preskúmanie rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovanej zamietol. Žiadateľ podal proti rozsudku kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9Sk/24/2017 z 31. októbra 2018 tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd uzavrel, že žiadateľ, narodený 6. marca 1948, dosiahol dôchodkový vek dovŕšením veku 55 rokov, t. j. 6. marca 2003, a pretože žiadateľ nespĺnil podmienku nepretržitého zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31. marca 2003, nevzťahuje sa na neho ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), a preto je daná kompetencia príslušných orgánov Ministerstva obrany SR rozhodnúť o sociálnom zabezpečení vojakov, teda v danom prípade aj o nároku na starobný dôchodok, a teda v danej veci potrebné aplikovať ustanovenie § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyslovil, že žalovaná nie je oprávnená (a ani nemala) v danom prípade o žiadosti o priznanie starobného dôchodku rozhodnúť. V čase vzniku nároku žiadateľa na starobný dôchodok mal a naďalej má kompetenciu na rozhodovanie o tomto nároku príslušný orgán Ministerstva obrany SR podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb.. V ďalšom konaní Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 8Sa/3/2019-27 zo 14. februára 2019 rozhodnutie Generálneho riaditeľa žalovanej z 2. januára 2017 v spojení s rozhodnutím žalovanej z 12. októbra 2016 č. 480 306 2120 0 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia Krajský súd v Prešove najmä vzhľadom na obsah ustanovenia § 259 ods. 1 a § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., podobne ako Najvyšší súd SR konštatoval, že z administratívneho spisu žiadateľa bolo preukázané, že nespĺnil podmienku nepretržitého zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2013, a preto sa na neho nemôže vzťahovať ustanovenie § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Preto pokiaľ žalovaná napadnutými rozhodnutiami rozhodla o zamietnutí žiadosti, nemala na to právomoc a prekročila svoje kompetencie. V ďalšom konaní uložil žalovanej postúpiť žiadosť o priznanie starobného dôchodku na konanie príslušnému orgánu v súlade s ust. § 142 ods. 4 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb.. Žalovaná na základe uvedených rozsudkov Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2018 a Krajského súdu v Prešove zo 14. februára 2019, podaním z 23. apríla 2019, postúpila žiadosť o priznanie starobného dôchodku žalobcovi.

3. Žalobca uviedol, že napriek rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 9Sk/24/2018 z 31. októbra 2018 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 8Sa/3/2019 zo 14. februára 2019 je presvedčený, že nie je daná jeho pôsobnosť na rozhodovanie o žiadosti žiadateľa o priznanie starobného dôchodku. To, že na prejednanie žiadosti o priznanie starobného dôchodku nie je daná pôsobnosť žalovanej, ale je daná právomoc žalobcu, rozhodli súdy (vo vyššie citovaných rozhodnutiach) výlučne vzhľadom na skutočnosť, že žiadateľ o starobný dôchodok nespĺnil podmienku nepretržitého trvania zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2003 podľa § 259 ods. 1 a § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom nespĺnenie podmienky nepretržitého zamestnania žiadateľa v rozhodnom období je nesporné. Žalobca uviedol, že len z dôvodu nespĺnenia tejto podmienky nevyplýva z ustanovení § 259 ods. 1 a § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. záver o nepríslušnosti žalovanej na prejednanie žiadosti o starobný dôchodok, a naopak, záver o jeho príslušnosti na prejednanie tejto žiadosti. V zmysle ust. § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, a o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými. V ustanovení § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je teda výlučne riešené len to, podľa akých predpisov sa rozhodne o dávkach dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, a o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté. Pretože ako predpis účinný do

31. decembra 2003 objektívne prichádza do úvahy hlavne zákon č. 100/1988 Zb., z ustanovenia § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. potom vyplýva záver, že v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, a o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa zákona č. 100/1988 Zb., teda ustanovenie § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. priamo nerieši, ktorý orgán je príslušný o týchto dávkach dôchodkového zabezpečenia podľa zákona č. 100/1988 Zb. konať. O týchto dávkach z dôchodkového zabezpečenia podľa zákona č. 100/1988 Zb. môže teda podľa okolností rozhodovať buď žalovaná alebo žalobca, avšak ani pri najširšom výklade z ustanovenia § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. bez ďalšieho nevyplýva, že pôsobnosť konať o týchto nárokoch nemá žalovaná, a naopak, nevyplýva z neho, že pôsobnosť rozhodovať o týchto nárokoch má výlučne len žalobca. V zmysle § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na tento dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, sa určí podľa tohto zákona. Ani v ustanovení § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je teda riešená právomoc, ale len to, podľa ktorého predpisu sa určí suma starobného dôchodku. Pretože žiadateľ nespĺnil podmienku uvedenú v ustanovení § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. (nebol nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003), vyplýva z toho len to, že suma jeho starobného dôchodku sa neurčí podľa zákona č. 461/2003 Z. z., ale sa určí podľa predchádzajúcich predpisov - v konkrétnom prípade podľa zákona č. 100/1988 Zb.. Ak by nebol s účinnosťou od 1. mája 1998 prijatý zákon č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov (ďalej len „zákon č. 114/1998 Zb.“), pôsobnosť žalovanej konať o nároku žiadateľa o priznanie starobného dôchodku podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. by vzhľadom na ustanovenie § 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. bola nesporná, avšak aby bola pôsobnosť žalobcu konať nesporná i po 1. máji 1998, nesmela by byť táto pôsobnosť vylúčená ustanovením § 103 ods. 1 bod 2 zákona č. 114/1998 Z. z., resp. ustanovením § 143a zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“). Podľa § 103 bod 2. a 3. zákona č. 114/1998 Z. z. od nadobudnutia účinnosti zákona (t. j. od 1. mája 1998) sa na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužijú §§ 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, ani §§ 157 až 174 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, a rovnako sa tieto ustanovenia od 1. júla 2002 nepoužijú na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov aj podľa § 143a zákona č. 328/2002 Z. z.. Ak sa teda podľa uvedených ustanovení od nadobudnutia ich účinnosti na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužijú ustanovenia Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., môže to znamenať iba to, že už sa nepoužijú vôbec, čo vyplýva aj z dôvodovej správy k § 103 k zákonu č. 114/1998 Z. z., podľa ktorej týmto ustanovením sa navrhuje nepoužívať pre sociálne zabezpečenie vojakov zákony a vykonávacie predpisy k nim, ktoré doteraz upravovali úsek sociálneho zabezpečenia vojakov. Dávky výsluhového zabezpečenia podľa zákona č. 114/1998 Z. z. (i. podľa zákona č. 328/2002 Z. z.) fakticky nahradili dovtedajšie dávky výsluhového zabezpečenia profesionálnych vojakov. Zákon č. 114/1998 Z. z. zásadne nepredpokladal, že by po nadobudnutí jeho účinnosti mohli byť profesionálnym vojakom priznané ešte dávky podľa zákona č. 100/1988 Zb., čo vyplýva aj zo všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 114/1998 Z. z., podľa ktorej maximálna výška výsluhového príspevku bola rovnaká, ako výška starobného (invalidného dôchodku), pričom ani vo vyspelých európskych štátoch, najmä v štátoch NATO, sa sociálne zabezpečenie profesionálnych vojakov neuplatňuje v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia. Preto, ak bolo o výsluhovom príspevku resp. o výsluhovom dôchodku profesionálneho vojaka právoplatne rozhodnuté do 31. decembra 2003 a nebolo právoplatne rozhodnuté len o jeho prípadných nárokoch vyplývajúcich z jeho civilného zamestnania, príslušným orgánom na rozhodovanie o týchto nárokoch môže byť len žalovaná, pričom žalovaná o starobných dôchodkoch vojakov od 1. mája 1998 aj fakticky konala. V praxi však dochádzalo aj k prípadom, keď napriek tomu, že profesionálni vojaci po 1. máji 1998 splnili podmienky nároku na výsluhový dôchodok, prípadne im bol výsluhový dôchodok aj priznaný, žalovaná im priznávala starobný dôchodok podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Z. z., avšak niekedy aj so zohľadnením tej doby služobného pomeru, za ktorú im už bol priznaný výsluhový dôchodok, resp. ktorou splnili podmienky nároku na výsluhový dôchodok, čím dochádzalo k duplicitnému priznávaniu dávok sociálneho zabezpečenia vojakom podľa rôznych právnych úprav za tú istú dobu zamestnania. Aby sa takýmto prípadom v budúcnosti zabránilo,

bol zákon č. 100/1988 Zb. s účinnosťou od 1. júla 1999 novelizovaný zákonom č. 107/1999 Z. z., ktorý v článku II upravil v § 173b postup žalovanej v prípadoch, keď žalovaná už starobný dôchodok podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. účinného do 30 júna 1999 už profesionálnym vojakom priznala a v ďalších ustanovenia upravil postup žalovanej od 1. júla 1999. Článok II zákona č. 107/1999 Z. z. bol prijatý výlučne z dôvodu potreby riešenia právnych vzťahov, ktoré vznikli v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č 114/1998 Z. z.. V zmysle § 173b ods. 1 zákona č. 107/1999 Z. z. profesionálnemu vojakovi, ktorý vykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, a ktorému v období od 1. mája 1988 do 30. júna 1999 Sociálna poisťovňa priznala starobný dôchodok, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 1999. Ustanovením § 173b ods. 1 zákona č. 107/1999 Zb. bol legalizovaný dovtedajší faktický stav, podľa ktorého o nárokoch profesionálnych vojakov podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. rozhodovala od 1. mája 1998 do 30. júna 1999 výlučne žalovaná. Žalobca tvrdil, že ak bola žalovaná povinná konať o nárokoch profesionálnych vojakov podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. v dobe od 1. mája 1988 do 30. júna 1999, resp. do 31. decembra 2003, zostala žalovanej povinnosť konať o týchto nárokoch týkajúcich sa obdobia od 1. mája 1998 do 30. decembra 2003 zachovaná aj v súčasnom období. V zmysle § 173b ods. 2 zákona č. 107/1999 Z. z. ak profesionálny vojak, ktorý vykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, požiadal v období od 1. mája 1998 do 30. júna 1999 Sociálnu poisťovňu o priznanie starobného dôchodku a konanie o priznaní tejto dávky nebolo do 30. júna 1999 právoplatne skončené, Sociálna poisťovňa rozhodne o nároku na starobný dôchodok podľa predpisov účinných po 30. júni 1999. V období od 1. mája 1998 (t. j. po nadobudnutí účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z.) právna úprava výslovne stanovila žalovanej povinnosť konať o starobných dôchodkoch profesionálnych vojakov podľa predpisov účinných po 30. júne 1999. Ak právna úprava výslovne stanovila žalovanej povinnosť konať o starobných dôchodkoch profesionálnych vojakov podľa zákona č. 100/1988 Zb. v dobe od 1. mája 1998, zostala žalovanej povinnosť konať o nárokoch vzniknutých v období od 1. mája 1998 do 30. júna 1999 zachovaná aj v súčasnom období a od 1. mája 1998 bolo teda možné profesionálnym vojakom priznať starobný dôchodok len podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb., pričom príslušným orgánom na priznanie tohto dôchodku bola výlučne len žalovaná. Žalobca zdôraznil, že žalovaná od 1. mája 1998 o starobných dôchodkoch profesionálnych vojakov podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. aj fakticky konala, pričom o nich konala aj po nadobudnutí účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z.. Okrem toho povinnosť žalovanej konať o starobných dôchodkoch profesionálnych vojakov podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. od 1. mája 1998 vyplývala nepriamo aj z ustanovení §§ 12 ods. 2, 21 ods. 3, 22 ods. 6, 23 ods. 3, 26a, 27 ods. 3 tohto zákona. Podľa bodu 36 rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 8Sa/3/2019 zo 14. februára 2019 žiadateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšením veku 55 rokov, t. j. 6. marca 2003. Žalobca uzavrel, že vzhľadom na uvedené skutočnosti o nárokoch profesionálnych vojakov na starobný dôchodok podľa všeobecných ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. ktoré vznikli do 31. decembra 2003, bola vo veci nepochybné povinná konať žalovaná.

4. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR vyjadreného v judikáte R 41/2016, ako aj v ďalších rozsudkoch (vo veciach sp. zn. 9So/103/2011, sp. zn. 10So/35/2015 a sp. zn. 9So/207/2014) o nároku na starobný dôchodok poistenca, ktorému bol priznaný príspevok za službu alebo výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok podľa ust. § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov je príslušný rozhodnúť orgán uvedený v § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb., a nie Sociálna poisťovňa, ak poistenc po vzniku nároku nebol nepretržite zamestnaný do 31. decembra 2003. Najvyšší súd SR konštatoval aj to, že príslušnosť rozhodnúť o nároku na starobný dôchodok upravená v § 142 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov nie je dotknutá ani právnou úpravou uvedenou v § 143a zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 447/2002 Z. z.. Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o nároku na starobný dôchodok poistenca, ktorému bol priznaný príspevok za službu alebo výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, rozhoduje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Žalovaná sa pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v rozsudku Krajského

súdu v Prešove č. 8Sa/3/2019-27 zo 14. februára 2019 s poukázaním na to, že na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenie § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, ako všeobecného predpisu upravujúceho správne konanie, keďže zákon č. 461/2003 Z. z. taký postup nerieši a upravuje postúpenie len v prípade miestnej, resp. vecnej nepríslušnosti organizačných zložiek Sociálnej poisťovne. V čase vzniku nároku žiadateľa na starobný dôchodok mal a naďalej má kompetenciu na rozhodovanie o tomto nároku príslušný orgán Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Žalovaná je viazaná právnym názorom kasačného súdu a žiadosť žiadateľa o starobný dôchodok mala postúpiť na rozhodovanie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. a) zák. 100/1988 Zb.. Sám žalobca v kompetenčnej žalobe skonštatoval, že žalovaná postupovala v medziach zákona, pretože nesplnenie podmienky nepretržitého trvania zamestnania od vzniku nároku na starobný dôchodok do 31. decembra 2003 podľa § 259 ods. 1 a § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je u žiadateľa nesporné, z čoho vyplýva, že kompetencia žalovanej na rozhodnutie v predmetnej veci by na výsledok posúdenia jeho nároku o starobný dôchodok nemala vplyv. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci kompetenčného sporu rozhodol o pôsobnosti žalobcu vykonať administratívne konanie o priznaní starobného dôchodku žiadateľa.

5. Q. boli žaloba žalobcu zo 14. júna 2019, ako aj vyjadrenie žalovanej z 31. júla 2019, doručené na vedomie 15. augusta 2019, tento sa k uvedeným podaniam nevyjadril, v konaní zostal nečinný.

6. Základným predmetom konania pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súdom vecne príslušným podľa § 6 ods. 2 písm. j), § 11 písm. f) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) na konanie o kompetenčných žalobách, bolo vyriešenie spornej otázky, ktorý z orgánov verejnej správy dotknutý záporným kompetenčným konfliktom (§ 412 ods. 3 S.s.p.) majúci zásadný dopad na dobrý výkon verejnej správy v oblasti sociálneho poistenia a zabezpečenia, má v zmysle zákona pôsobnosť vykonať v oblasti dotknutej žiadosťou Q. administratívne konanie.

7. Podľa § 412 ods. 3 S.s.p. záporný kompetenčný konflikt je spor, v ktorom viaceré orgány verejnej správy súčasne popierajú svoju pôsobnosť tak, že žiadny z nich nechce vykonať v tej istej veci administratívne konanie, alebo spor medzi orgánom verejnej správy, ktorý nechce vykonať vo veci administratívne konanie, a iným subjektom, ktorý svoju príslušnosť upraviť rovnakú vec vlastným postupom popiera.

8. Najvyšší súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už riešil skutkovo a právne obdobný spor (konanie vedené pod sp. zn. 3Komp/1/2016), kde dospel k záveru, že kompetenčné ustanovenie § 142 ods. 4 písm. a) v spojení s § 43 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. zakladá pôsobnosť žalobcu vykonať administratívne konanie o podaných žiadostiach vo veciach starobného dôchodku profesionálnych vojakov.

9. Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku č. k. 3Komp/1/2016 z 11. októbra 2017, ktorého odôvodnenie je v plnom rozsahu relevantné aj na posudzovanú vec, pričom preberajúc jeho relevantnú časť uvádza, že v zmysle zákonných oprávnení (kompetenčné ustanovenia obsiahnuté tak v zákone č. 461/2003 Z. z. ako aj v súčasnom zákone č. 328/2002 Z. z.) je tak žalobcovi, ako aj žalovanej, zverená pôsobnosť vykonávať verejnú správu v oblasti sociálnych vecí, či už vo forme sociálneho poistenia alebo sociálneho zabezpečenia. Zákonodarca preto musel v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vymedziť hranice medzi výkonom pôsobnosti žalobcu a žalovanej, a to tak z pohľadu foriem sociálnych vzťahov (viď zákonodarcom propagovaný evidentný rozdiel medzi poistením a zabezpečením), regulovaných subjektov (vo sfére civilných zamestnaní a nároku na priznanie starobného dôchodku oproti oblasti služobných pomerov v ozbrojených silách a výsluhovému zabezpečeniu), ako aj rozsahu priznávaných dávok. Uvedené zákonné rozdelenie pôsobnosti rozhodovať

v oblasti sociálnej agendy bolo v minulosti upravené prostredníctvom Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., pričom v súčasnosti je táto oblasť sociálnych vecí regulovaná novými právnymi úpravami, t. j., tak všeobecnou právnou úpravou zakotvenou v zákone č. 461/2003 Z. z. na strane jednej, ako aj špeciálnymi právnymi predpismi, medzi ktorými v prejednávanej veci je významný zákon č. 328/2002 Z. z.. V takto načrtnutej argumentácii nie je medzi žalobcom a žalovanou nezhoda, avšak žalobca výslovne (expressis verbis) vylučuje aplikáciu Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. na prejednávajúcu vec, zatiaľ čo žalovaná s poukazom na prechodné ustanovenia (§ 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.) naopak primeranú aplikáciu Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. pripúšťa. Najvyšší súd v súvislosti s takto naznačeným výkladovým rozporom označil za otázku zásadného právneho významu výklad ustanovenia § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., z ktorého obsahu a systematického zaradenia v štruktúre zákona (súčasťou Ôsmej časti Prechodné ustanovenia) je nepochybné, že ide o prechodné ustanovenie, ktoré rieši vplyv prijatého zákona na právne vzťahy upravené doterajšími právnymi predpismi vrátane legislatívnej situácie, ak časť právneho predpisu má mať časovo obmedzenú platnosť (napríklad Svák, J. a Kukliš, P., Teória a prax legislatívy). Ďalej uvedené prechodné ustanovenie nepochybne uprednostňuje pre konania o skôr vzniknutom (časovo obmedzené dátumom do 1. januára 2004) nároku na dávku a jej výplatu z dôchodkového zabezpečenia tak, ako je tomu aj v prejednávanej veci, použitie predpisov účinných do 31. decembra 2003 na rozhodnutie vo veci. Žalobca vo svojej argumentácii s odkazom najmä na ustanovenie § 103 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. často uvádza právny záver, že nie je možné aplikovať Piatu časť zákona č. 100/1988 Zb. v rozmedzí ustanovení §§ 130 až 145 na prejednávajúcu vec, pričom jeho argumenty označujú túto časť zákona ako zrušenú. Uvedené ustanovenie § 103 je systematicky zaradené do Šiestej časti zákona č. 114/1998 Z. z. označenej ako Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia s rubrikou Záverečné ustanovenia. Napriek zaužívanej legislatívnej technike, že takto označené ustanovenia zákonodarca prednostne využíva na zrušenie doterajších predpisov spolu s oznámením časového okamihu vstupu návrhu zákona do účinnosti (čl. 6 ods. 5 až 7 Legislatívnych pravidiel tvorby zákonov č. 19/1997 Z. z.) pre Najvyšší súd z textu ustanovenia (viď slovné spojenie „sa na sociálne zabezpečenie vojakov nepoužijú“) vyplýva jednoznačný záver, že zákonodarca nesledoval zrušenie výslovne určenej časti zákona č. 100/1988 Zb., ale naopak, ich aplikáciu nepripustil na sociálne zabezpečenie vojakov v zmysle dotknutého zákona, t. j. zákona č. 114/1998 Z. z.. Rozsah sociálneho zabezpečenia pritom zákonodarca na účely zákona č. 114/1998 Z. z. vymedzil prostredníctvom ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. pod písmenami a) a ž d), a to s účinkami „pro futuro“ pre sociálne zabezpečenie vojakov vzniknuté po účinnosti a podľa zákona č. 114/1998 Z. z.. Obdobné, a vlastne potvrdzujúce závery pre predchádzajúci právny názor, vyplývajú aj pre aplikáciu ustanovení § 143a zákona č. 328/2002 Z. z.. Opätovne aj v tomto prípade uvedené ustanovenie § 143a je systematicky zaradené do Druhej hlavy Ôsmej časti zákona č. 328/2002 Z. z. s tou výnimkou, že rozsah adresátov sa rozšíril aj na policajtov a označenie sa spresnilo na Prechodné ustanovenia. Potom pre Najvyšší súd aj z tohto textu ustanovenia (opätovne sa dáva do pozornosti slovné spojenie „sa na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú“) vyplýva jednoznačný záver, že zákonodarca nesledoval zrušenie časti zákona č. 100/1988 Zb. výslovne vymedzenej ustanoveniami §§ 130 až 145, ale naopak ich aplikáciu nepripustil na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov v zmysle dotknutého zákona, t. j. zákona č. 328/2002 Z. z., pričom rozsah sociálneho zabezpečenia dotknutý citovaným prechodným ustanovením zákonodarca na účely uvedeného zákona č. 328/2002 Z. z. vymedzil prostredníctvom ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. pod písmenami a) a ž d) a to s účinkami „pro futuro“, v prejednávanej veci pre sociálne zabezpečenie vojakov vzniknuté po účinnosti a podľa zákona č. 328/2002 Z. z.. Tento záver platí pre všetky ustanovenia citované žalobcom na podporu svojho nesúhlasného postoja, tak zo zákona č. 114/1998 Z. z., ako aj zákona č. 328/2002 Z. z.. Na základe uvedeného sa Najvyšší súd nemohol stotožniť s argumentáciou žalobcu, že Piata časť zákona č. 100/1988 Zb. vo vymedzenej časti je na prejednávajúcu vec neaplikovateľná, najvyšší súd sa stotožnil iba s jeho právnym názorom, že systém dôchodkového zabezpečenia zakotvený v zákone č. 100/1988 Zb. bol aj pre vojakov z povolania (vrátane osoby, ktorá bola vojakom z povolania - napríklad § 143 ods. 1 záver prvej vety zákona č. 100/1988 Zb.) radom osobitných zákonov pretransformovaný na systém dávok výsluhového zabezpečenia avšak s účinkami do budúcnosti (ex nunc). Ďalej najvyšší súd vychádzal z tvrdeného záveru, že žiadateľ podmienky na vznik nároku na dávku a výplatu starobného dôchodku mal splniť pred 1. januárom 2004, no z prechodného ustanovenia § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že na konanie o tomto nároku (viď žiadosť žalobcu z 27. decembra 2013) sa musí aplikovať

relevantné ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb., čo správne argumentovala žalovaná vo svojom vyjadrení. V tejto súvislosti vyslovená argumentácia žalobcu, že žalovaná aj napríklad podľa § 173b zákona č. 100/1988 Zb. (účinného od 1. júla 1999) minimálne v období od 1. mája 1998 do 30. júna 1999, resp. podľa § 173i zákona č. 100/1988 Zb. (účinného od 1. júla 2003) v období od 1. júla 2002 do 30. júna 2003 fakticky priznávala vojakom z povolania starobné dôchodky podľa Piatej časti zák. č. 100/1988 Zb., je pre prejednávanú vec irelevantná, nakoľko uvedené ustanovenia riešia iba nástupné účinky z dôvodu pôvodného rozhodovania žalovanou v uvedených prechodných obdobiach.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd podľa § 419 ods. 2 S.s.p. určil, že pôsobnosť vykonať administratívne konanie vo veci žiadateľa má žalobca.

11. Záverom najvyšší súd uvádza, že strany kompetenčného sporu sú týmto rozhodnutím viazané. Úlohou žalobcu teda bude bezodkladne uplatniť svoju pôsobnosť a vykonať administratívne konanie vo veci starobného dôchodku Q., narodeného X. marca XXXX, trvale bytom D..

12. O náhrade trov konania najvyšší súd rozhodol podľa § 170 písm. d) S.s.p. tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, pretože ide o konanie o Kompetenčnej žalobe.

13. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 5:0 (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.